

MEMO

Aan : Provinciale Staten
Afschrift :
Van : Gedeputeerde Rein Munniksma
Datum : 15 december 2011
Onderwerp : beantwoording vragen statenstuk 2011-508 onderhandelingsakkoord Natuur

---

Geachte Statenleden,

Naar aanleiding van de bespreking van het statenstuk 2011-508 op 14 december 2011 in de commissie Omgevingsbeleid+ geef ik u hierbij schriftelijk antwoord op een aantal nog openstaande vragen en het toegezegde 'A4' met op hoofdlijnen de financiële consequenties voor zover wij die nu kunnen overzien:

Wat betekenen opschortende voorwaarden?

Met opschortende voorwaarden geven wij aan dat onze instemming definitief wordt op het moment dat aan de voorwaarden is voldaan. De instemming die u op 21 december wordt voorgelegd is daarmee een uitgesteld 'ja'.

De opschortende voorwaarde ten aanzien van de internationale verplichtingen is inmiddels door staatssecretaris Bleker toegezegd (zie aanvulling op onderhandelingsakkoord).

De andere drie opschortende voorwaarden zien wij als een opgave van PS aan GS om in de onderhandelingen tussen de provincies deze doelen te realiseren. Als wij hierin niet slagen komen wij bij u terug om te bezien wat dan te doen. In de toelichting heeft het IPO aangegeven voor 1 juli 2012 een besluit over de verdeling te willen maken. In de IPO adviescommissie vitaal platteland is besloten het stuk over de uitgangspunten en implementatie met de verdeelmaatstaven van 11 november voor vaststelling in het IPO bestuur van 2 februari 2012 voor te leggen. Dit stuk hebben we al eerder bij ons PS voorstel gevoegd.

Onderschrijft het college dat het groenmanifest leidend moet zijn?

Ja, en in samenwerking met de partners in het groenmanifest onderzoeken wij nu ook hoe wij aan de internationale verplichtingen kunnen voldoen. In de afgelopen weken is een goede stap voorwaarts gemaakt om tot een kaart te komen waarin de herijkte EHS en kader richtlijn water ambities voor het jaar 2021 gecombineerd worden. Een nadere prioritering vindt plaats na de verdeling van de landelijke ontwikkelopgave. Een eerste overleg in de CLG op 15 december was constructief. De verwachting is reëel dat het voorstel voor de Drentse ambitie voor een herijkte EHS afgerond kan worden. In het onderhandelingsakkoord is aangegeven dat wij in 2012 de herijkte EHS moeten vaststellen.

Tijdsplanning PAS?

De PAS fase IIIa en b zijn door de provincie tijdig opgeleverd. Het gaat daarbij om het terugbrengen van de totale stikstofuitstoot enerzijds en het nemen van (herstel)maatregelen om een (tijdelijk) te hoge stikstofdepositie te compenseren (meer informatie staat in de brochure 'Ecologie en economie door één deur', een uitgave ministerie van EL&I, te vinden via <http://pas.natura2000.nl>.)

In de brief van de staatssecretaris aan de tweede kamer van 15 december 2011 geeft aan dat hij voor 1 april 2012 met de provincies het definitieve PAS wil vaststellen.

De totale financiering van PAS maatregelen is met het deelakkoord natuur slechts ten dele geregeld.

Waarom tekent staatssecretaris Bleker de memorie van toelichting niet?

De staatssecretaris Bleker beschouwt dit als het opnieuw starten van de onderhandelingen.

Meer verduidelijking over de verdeling van de gronden binnen het IPO?

Over de te volgen werkwijze zijn binnen het IPO afspraken gemaakt, waaronder dat er beoordeeld wordt op objectieve criteria en dat er een commissie wordt ingesteld die een zwaarwegend advies en in principe bindend advies levert aan het IPO bestuur. Dit uitgaande van instemming met het akkoord door alle twaalf provincies. Zie ook de toelichting onder opschortende voorwaarden.

Relatie met Natuurwet?

Er is een relatie tussen het deelakkoord Natuur en het wetsvoorstel Natuur. Er is veel commentaar op het huidige wetsvoorstel. Namens de provincies heeft het IPO haar kritiek op het wetsvoorstel Natuur dat staatssecretaris Bleker om advies aan de provincies heeft voorgelegd gegeven. In een brief aan de staatssecretaris geeft het IPO aan dat het wetsvoorstel Natuur niet in overeenstemming is met het uitgangspunt van een doelmatige en duidelijke verdeling van bevoegdheden tussen rijk en provincies. Het onderhandelingsakkoord over de decentralisatie van het natuurbeleid moet daarbij leidend zijn. Ook hier wijkt het wetsvoorstel af van het onderhandelingsakkoord. Het wetsvoorstel zal eveneens moeten worden aangepast voor de nadere afspraken die het kabinet en het IPO op 7 december over het onderhandelingsakkoord hebben gemaakt.

Het wetsvoorstel leidt tot onnodige bestuurlijke drukte. Het meest in het oog springende voorbeeld is dat provincies verantwoordelijk zijn voor schadebestrijding en het betalen van vergoedingen voor schade aan landbouwgewassen, maar dat het rijk bevoegd wordt voor het openen van de jacht op schadeveroorzakende dieren als gans en zwijn.

Het ontwerp wetsvoorstel maakt het provincies moeilijker om de vergunningverlening voor Natura 2000 gebieden effectief uit te voeren. In de wens van het rijk om 'nationale koppen' (regels bovenop Europese verplichtingen) te saneren komt in het ontwerp wetsvoorstel de verslechteringtoets en vergunningplicht voor een deel te vervallen. Provincies worden daarmee de mogelijkheid ontnomen om vooraf bij te sturen en te adviseren. Het effect is meer achteraf corrigerend optreden, met als gevolg meer (rechts)onzekerheid bij initiatiefnemers en juist geen verlichting van regeldruk.

Het ontwerp wetsvoorstel Natuur vervangt het huidige natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. Het wetsvoorstel regelt ook de decentralisatie van taken waarover in het onderhandelingsakkoord decentralisatie natuurbeleid afspraken zijn gemaakt.

Wat is het alternatief van niet instemmen?

Dit is moeilijk te overzien: mogelijke scenario's:

- a. Wanneer een aantal provincies niet instemt (Noord Brabant en Groningen stemmen niet in, PS van Noord Holland hebben hun gedeputeerde al teruggestuurd naar de onderhandelingstafel) komen er mogelijk heronderhandelingen.
- b. Het rijk grijpt via noodwetgeving, bijvoorbeeld via een snelle aanpassing van de WILG, in.
- c. De Bestuursovereenkomst blijft bestaan, alleen het rijk - het rijk heeft die bevoegdheid in bijzondere gevallen - gaat de beschikbare bedragen drastisch verlagen waarmee een grotere bezuiniging dan de €600 miljoen wordt gerealiseerd.

Als teveel provincies niet instemmen, is er in tegenstelling tot wat de staatssecretaris Bleker nu zegt en lettend ook op de geluiden vanuit de Tweede Kamer maar 1 reëel alternatief en dat is dat partijen opnieuw om tafel gaan.

Staatssecretaris Bleker heeft inmiddels wel aangegeven, dat wanneer een enkele provincie niet instemt, dergelijk gedrag niet wordt beloond. Voor provincies die wel instemmen, geldt dan het deelakkoord. Dit is in tegenspraak tot datgene wat besproken is in het onderhandelingstraject, waarin sprake was van unanimititeit.

Is de € 100 miljoen voor beheer geïndexeerd en gelabeld voor dit doel binnen het provinciefonds?

In de toelichting is opgenomen dat de bedragen die voor het beheer worden overgemaakt per 2014 inclusief correctie prijspeil 2011 zijn. Ze zijn in die zin gelabeld dat als de bedragen niet worden ingezet voor het beheer, dit voor EL&I reden is om de provincies aansprakelijk te houden voor het niet nakomen van de internationale verplichtingen. Ditzelfde geldt ook voor de bedragen die de provincies uit eigen middelen hebben toegezegd voor het beheer (zie de aanvulling op het onderhandelingsakkoord).

Financieel overzicht:

Tabel 1 Versnelde afwikkeling van de bestuursovereenkomst 2007-2013

2007-2013 (*€ 1.000,-) Minimaal tekort variant	BO
Kosten	
tekort op aangegane verlichtingen voor inrichting EHS	30.949
Afwikkelen verplichtingen grondverwerving EHS*	11.000
Ecoducten N33	2.000
<i>Saldo te dekken:</i>	43.949
Dekking	
Vordering grond-voor-grond-principe prioriteit**	30.949
Vordering grond-voor-grond-principe** ontwikkelopgave	11.000
Uit reserve ILG	2.000
<i>Totale dekking</i>	43.949
Saldo	<u>0</u>

*inclusief categorie 1 projecten

** de realisatie van de vorderingen zijn verwoord in de opschortende voorwaarden 2.1 en 2.2 in het statenstuk. Het prioritair gedeelte voor Drenthe (€ 31 miljoen) is onderdeel van het landelijke prioritair bedrag van € 418 miljoen.

Tabel 2 Ontwikkelopgave en inrichting*.

Lasten begroting na afwikkeling BO (* € 1.000,-)	2011	2012	2013	2014	2015
Ontwikkelopgave**					
Grondverwerving N2000		2.162	2.162	2.162	2.162
Inrichting N2000		2.112	2.112	2.112	2.112
Grondverwerving KRW		2.360	2.360	2.360	2.360
Inrichting KRW		2.475	2.475	2.475	2.475
PAS***		<u>3.795</u>	<u>3.795</u>	<u>3.795</u>	<u>3.795</u>
Totale lasten		12.903	12.903	12.903	12.903
Dekking					
vordering grond-voor-grond-principe ontwikkelopgave		<u>12.903</u>	<u>12.903</u>	<u>12.903</u>	<u>12.903</u>
Totale opbrengsten		12.903	12.903	12.903	12.903
Saldo		0	0	0	0

*prognose op basis van 1/3 realisatie internationale doelstellingen

**inclusief categorie 2 en 3 projecten, voor zover deze bijdragen aan de realisatie van de internationale doelstellingen

***exclusief hydrologische maatregelen

In voorgaande jaren was er voor de ontwikkeling en inrichting per jaar ongeveer € 17 miljoen beschikbaar. Daarvoor komt nu in de plaats het grond-voor-grond-principe wat jaarlijks voor Drenthe € 13 miljoen zou moeten opleveren, om in 2021 1/3 van de internationale doelen te realiseren. Het is onduidelijk of met de huidige voorraad grond jaarlijks dit bedrag beschikbaar kan komen. Provincies zijn gehouden deze opbrengst van de gronden in te zetten voor de internationale doelen.

Tabel 3 Overzicht beheer.

Lasten begroting na afwikkeling BO (* € 1.000,--)	2011	2012	2013	2014	2015
Beheerkosten (va. 2014 + SBB – agrarisch nat. Beheer)	8.500	8.600	8.700	15.925	16.025
Functieverandering (lopende 30 jarige contracten)	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
Monitoring ca.	400	400	400	400	400
Totaal Beheer	10.500	10.600	10.700	17.925	18.025

De beheerkosten nemen toe door een toename van het areaal nieuwe natuur door afronding van nu lopende projecten en doordat vanaf 2014 Staatsbosbeheer en het agrarisch natuurbeheer binnen de EHS bij de provincie komt.

Tabel 4 Vervallen rijkstaken en provinciale doelen.

Lasten begroting na afwikkeling BO (* € 1.000,--)	2011	2012	2013	2014	2015
Vervallen rijkdoelen (doorlopende subsidie verplichtingen)*					
Landschapsbeheer	950	950			
Schaapskuddes	240	240			
Nationale parken	700	700			
<i>Sub totaal</i>	<i>1.890</i>	<i>1.890</i>			
Overige vervallen rijkdoelen*/**					
Robuuste verbindingen					
Milieukwaliteit EHS					
Leefgebieden benadering					
Grondgebonden landbouw (kavelruil)					
Duurzaam ondernemen (agrobiodiversiteit)					
Landelijke routenetwerken, toegankelijkheid					
Nationale landschappen					
Water (excl. Synergieprojecten)					
Sociaal economische vitalisering					
Duurzaam bodemgebruik (pilots/bodemvisie)					
Totaal vervallen rijkdoelen (niet EHS)*	1.890	1.890			
Innovatie agrocluster	875				
Toeristische voorzieningen	0				
Subsidieregeling onderhoud landschapselementen	273				
Landschappelijke kwaliteit/cultuur	145				
Bos en landgoederen en 1e bebossing landbouwgrond	905				
Water	1.100				
Natuur algemeen (o.a. ontsnippering, versnelde aankopen)	391				
Ontwikkelingsperspectief Veenkoloniën	200				
Sociaal economische vitalisering/leefbaarheid	1.665				
Provinciale doelen PMJP*	5.554	3.496	3.514	953	953
Totale Lasten	17.944	15.986	14.214	18.878	18.978

* Voor de keuzes die gemaakt moeten worden over het structurele beheer, de eventueel over te nemen rijkstaken, de relatie met de provinciale doelen en om de keuzes sluitend in de meerjaren begroting op te nemen, worden nog nadere voorstellen gedaan voor de 'Nee, tenzij' besluitvorming die in GS en PS moet plaats vinden. Dit zal tot aanpassing van tabel 4 voor de jaren 2012 en verder leiden.

** Voor de ILG periode 2007-2013 waren de volgende bedragen (provinciaal + rijk) gemiddeld per jaar begroot (x € 1.000): robuuste verbindingen € 1.296, Milieukwaliteit EHS € 5.015, leefgebiedenbenadering € 294, grondgebonden landbouw € 1.038, duurzaam ondernemen (agrobiodiversiteit) € 166, landelijke routenetwerken/ toegankelijkheid € 1.509, Nationale landschappen € 228, water (excl. Synergieprojecten) € 184, sociaal economische vitalisering € 119 en duurzaam bodemgebruik (pilots/bodemvisie) € 128. Vanaf 2012 moeten de provincies deze taken zelf financieren.

Tabel 3 Dekking beheer, vervallen rijkstaken en provinciale doelen.

Dekking	2011	2012	2013	2014	2015
Uit reserve ILG (doorlopende subsidies)	1.890	1.890			
Beheergeld rijksfinanciering (t/m 2013 afwikkeling BO; va. 2014; 10% van 100 miljoen)***	10.500	10.600	10.700	10.000	10.000
Stelpost begroting****				4.100	4.100
Prov. budget cofinanciering ILG (na afwikkeling BO)	0	0	0	3.488	3.488
Autonome provinciale middelen	<u>5.554</u>	<u>3496</u>	<u>3514</u>	<u>953</u>	<u>953</u>
<i>Sub totaal prov. Middelen****</i>	5.554	3.496	3.514	4.441	4.441
<i>Totale opbrengsten</i>	17.944	15.986	14.214	18.541	18.541
<i>tekort</i>	0	0	0	337	437

*** zie opschortende voorwaarde 2.3: kostengeoriënteerd op basis van areaal en natuurdoel en toelichting in het statenstuk.

****Eigen bijdrage provincies aan beheer in het onderhandelingsakkoord bedraagt € 64 miljoen per jaar. Eigen bijdrage Drenthe bestaat uit € 4,1 miljoen stelpost en € 4,4 miljoen provinciale middelen.

Tot en met 2013 worden de vergoedingen voor het beheer vanuit het Rijk gefinancierd. Vanaf 2014 worden de provincies verantwoordelijk. Zij krijgen voor het beheer binnen de EHS daarvoor € 100 miljoen van het rijk en dragen in 2014 € 31 miljoen bij en vanaf 2015 € 64 miljoen. Het beheer moet worden ingezet op de internationale verplichtingen. Natuurbeheer buiten de EHS kan alleen als daarvoor middelen overblijven.